

Konya mebusları Muhittin Güzelkılınç ve Sami Soylu'nun, Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle kabul edilmiş ve 7178 sayılı Kanunun muvakkat maddesi ile temdidedilmiş bulunan müddetin altı ay daha uzatılması hakkında kanun teklifi ve Adliye Encümeni mazbatası (2/370)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yazılı müddetin altı ay daha uzatılması hakkında hazırlamış bulunduğumuz kanun teklifini esbabı mucibesıyla birlikte sunuyoruz.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla rica ederiz.

7 . XII . 1959

Konya Mebusu
M. Güzelkılınç

Konya Mebusu
S. Soylu

ESBABI MUCİBE

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince, Yeni Ticaret Kanununun meriyeti tarihinde ticaret siciline kayıtlı bulunan anonim şirketlerden, esas mukaveleleri yeni kanunun 19 ncu maddesinde yazılı maddeleri dışında kalan âmir hükümlerine uymayan şirketlerden yeni kanunun meriyetinden itibaren iki yıl içinde esas mukavelelerini yeni hükümlere uydurarak tescil ettirmiyenlerin bu müddetin geçmesiyle münfesh olmaları icabettir. Mezkûr kanunun 24, 25 ve 26 nci maddelerinde 20 nci maddeye atıflar yapılmak suretiyle komandit, kooperatif ve limitet şirketlerin de aynı hükme tâbi tutuldukları anlaşılmaktadır.

6773 sayılı Kanun 1 . I . 1957 tarihinde meriyete girmiş olup 20 nci madde ile konulmuş olan iki senelik müddet 1 . I . 1959 tarihinde sona ereceği cihetle bu tarihe kadar esas mukaveleleri yukarıda zikri geçen hükümlere uymayan birçok şirketlerin 1 . I . 1959 tarihine kadar statülerinde gerekli tadilatı yapamıyacakları nazarı itibara alınarak bu müddet 7178 sayılı Kanunla 1959 yılı sonuna kadar uzatılmıştı. Sözü geçen şirketlerden büyük bir kısmı uzatılan bir senelik müddet zarfında statülerinde gerekli tadilatı yapmış iseler de, bazılarının henüz esas mukavelelerini yeni hükümlere uyduramadıkları anlaşılmaktadır. 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile konulmuş olan müddet yeniden temdidedilmediği takdirde yine bazı şirketlerin 1 . I . 1960 tarihinde münfesh sayılacakları izahıta vârestedir.

Mevzuubahis şirketler 1960 yılı Mart ayı sonuna kadar senelik umumi heyet toplantılarını yapmak mecburiyetindedirler. Bu arada statülerini tadil etmiyen şirketlerin esas mukavelelerini yeni hükümlere uyduracakları düşünülmektedir. Sözü geçen şirketler münfesh sayıldığı takdirde yeniden kurulması uzun bir zamana mütevakki olduğu gibi birtakım masraf ve zararları da mucibolacağı tabiidir. Bu itibarla mezkûr şirketlerin mağduriyetlerini önlemek maksadıyla statü tadilatı için verilen müddetin son defa olmak üzere altı ay daha temdidi maksadıyla işbu kanun teklifi hazırlanmış bulunmaktadır.

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 2/370
Karar No. 16

16 . XII . 1959

Yüksek Reisliğe

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki Kanunun 20 nci maddesinde yazılı ve Anonim Şirketlerine ait mukavelenamenin yeni hükümlere intibak ettirilmesini teminen mevzu intikal müddetinin uzatılması hakkındaki Konya mebusları Sami Soylu ve Muhittin Güzelkılınc tarafından verilen kanun teklifi Adliye ve Ticaret vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

6763 sayılı Meriyet Kanununun 20 nci maddesi, yeni Türk Ticaret Kanununun meriyeti tarihinde ticaret sicilinde kayıtlı bulunan Anonim Şirketlerin esas mukavelenamelerin yeni kanunun âmir hükümlerine uymadığı takdirde meriyetinden başlamak üzere iki yıl zarfında gerekli tadillerin yapılmasını mecburi kılmış ve kanun 1 . I . 1957 tarihinde meriyete girmiş ise de cari muamelâta nazaran verilen mehlın kâfi gelmediği anlaşıldığından 7178 sayılı Kanunun muvakkat maddesi ile bu baktaki müddet 1959 senesi sonuna kadar temdid edilmiştir.

Yukarıda bahis mevzuu mehil meriyet kanununun 24, 25 ve 26 nci maddelerinde yazılı sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketleri ile kooperatif ve limitet şirketlerini de şümulüne almış bulunması hasebiyle bu mevzuda yapılan tetkikat neticesinde henüz mukavelenamelerini yeni Ticaret Kanunu hükümlerine tevfiik edemiyen (Anonim ve Limitet şirketlerinde % 15 ve

kooperatiflerde % 25 nispetinde) şirketler bulunduğu tesbit edilmiş ve vâkı teehhürün, şirketlerin alâkalılara bâzı mücbir sebeplerin hudusu münasebetiyle kanuni tebligat yapılamadıklarından ileri geldiği anlaşılmıştır. Yukarıda izah olunan sebeplerden dolayı teklif esas itibariyle kabul edilmiş, kanunun başlığı ile metinlerde tahrir, maddelerin tertip ve vaz'ı bakımından gerekli tadilat yapılmıştır.

Kanun teklifinin mahiyeti itibariyle takdimen ve müstacelen görüşülmesi hususu da tezekkür kılınmıştır.

Umumi Heyetin yüksek tasviplerine arz edilmek üzere Riyaset Makamına sunulur.

Adliye Encümeni Reisi

Aydın

C. Ülkü

Kâtip

Manisa

Â. Akın

M. M.

Balıkesir

V. Asena

Adana

Söz hakkım mahfuzdur

K. Sarıbrahimoğlu

Aydın

N. Geveci

İzmir

N. Davran

Konya

H. Özyörük

Çanakkale

S. Sezgin

İzmir

E. Kavur

Mardin

M. A. Arıkan

Denizli

İ. Hadımlıoğlu

Kastamonu

H. Dura

Tokad

Ş. Kitapçı

İmzada bulunamadı

KONYA MEBUSLARI MUHİTTİN GÜZELKILINÇ VE SAMİ SOYLU'NUN TEKLİFİ

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle 7178 sayılı Kanunun muvakkat maddesindeki müddetin altı ay daha uzatılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile şirketlerin esas mukavelelerinin yeni hükümlere uydurulması için kabul edilmiş ve 7178 sayılı Kanunun muvakkat maddesiyle bir sene temdid edilmiş olan müddet 1 . I . 1960 tarihinden itibaren altı ay daha uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair Kanun

MADDE 1. — Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanuna muvakkat bir madde eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — Türk Ticaret Kanununun meriyet ve tatbik şekli hakkındaki 6763 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile anonim şirketlerin esas mukavelenamelerinin yeni hükümlere uydurulması için kabul ve 7178 sayılı Kanunun muvakkat maddesi ile 1959 senesi sonuna kadar uzatılan müddet inkıza bulunduğu tarihten itibaren altı ay daha temdid edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.